

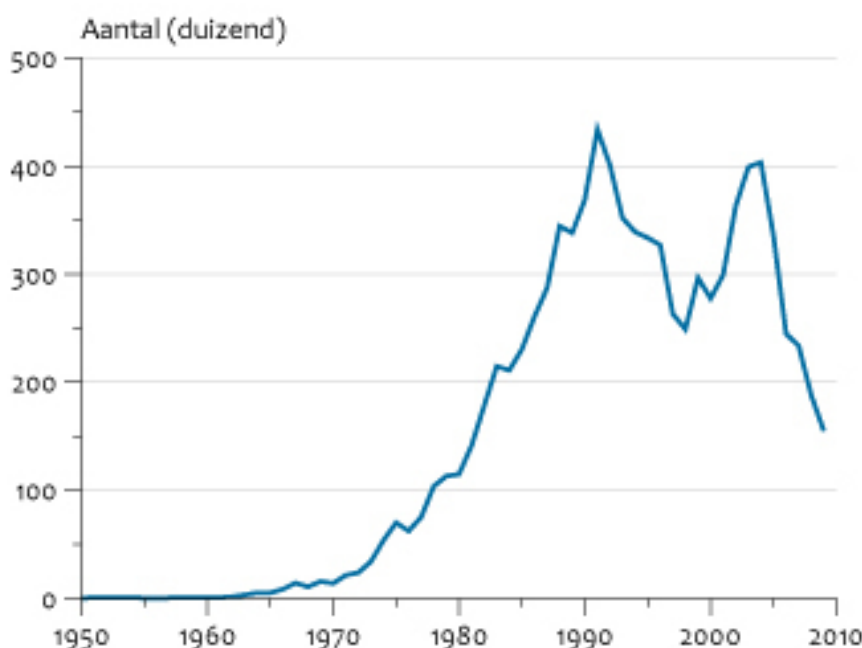
Muskusrat, 1950-2008

Indicator | 5 februari 2010

U bekijkt op dit moment een archiefversie van deze indicator. De actuele indicatorversie met recentere gegevens kunt u via deze [link](#) [1] bekijken.

De muskusrat heeft zich sinds de jaren zestig van de vorige eeuw snel over ons land kunnen verspreiden. Sinds zijn verschijnen in Nederland wordt de muskusrat bestreden. Pas de laatste jaren lijkt deze bestrijding succesvol.

Vangsten muskusrat

Bron: LCCM.

WUR/feb10/1067
www.compendiumvoordeleefomgeving.nl

- [Download figuur](#) [2]
- [Download data \(xls\)](#) [3]

Muskusrat moeilijk te bestrijden

Sinds de eerste vondst in 1941 in Valkenswaard heeft de muskusrat zich snel vanaf het zuiden en het oosten over heel Nederland verspreid. De soort is bijna overal in de oeverzones van de zoete wateren aanwezig. Alleen op de Waddeneilanden en in Noord-Holland is het voorkomen beperkt gebleven. De muskusrat profiteert in ons land van de vele grazige, kruidenrijke en ruige oeverzones, waarin aanzienlijke aantallen dieren kunnen voorkomen.

De soort wordt in ons land en omringende Europese landen bestreden. De laatste vijftien jaar worden in Nederland jaarlijks tussen de 300.000 en 400.000 dieren gevangen. Deze intensieve bestrijding was lange tijd niet afdoende. Pas sinds 2005 lijkt de bestrijding zijn vruchten af te werpen. In 2009 zijn er 155.081 muskusratten gevangen.

De muskusrat is een exoot

De muskusrat die ook wel bisamrat of waterkonijn wordt genoemd, is een oeverbewonend knaagdier afkomstig uit Noord-Amerika. Muskusratten komen bijna overal in Europa voor, nadat zij vanaf 1905 als pelsdier zijn ingevoerd of zijn ontsnapt uit kwekerijen.

De muskusrat is een goede zwemmer en kan ook onder water lange afstanden afleggen. Hij leeft in zoet water met begroeide oevers en eet voornamelijk planten zoals zegge en paardenstaarten. In de oevers van watergangen en in waterkeringen graaft hij gangen, waarvan de opening meestal net onder het water zit. Door deze graafactiviteiten wordt de muskusrat gezien als een risico voor de veiligheid.

Bestrijdingsmethode voor de muskusrat

Sinds de muskusrat Nederland heeft gekoloniseerd, wordt hij bestreden. De belangrijkste reden voor de bestrijding is het voorkomen van schade aan oevers en waterkeringen. Voor de bestrijding wordt jaarlijks circa 35 miljoen euro uitgetrokken en zijn circa 450 bestrijders het jaarrond actief.

Muskusratten worden met allerlei vangmiddelen gevangen, zoals klemmen, fuiken en vangkooien. De meeste daarvan staan permanent langs oevers en in wateren opgesteld.

In de vangmiddelen wordt ook een aantal andere diersoorten het slachtoffer. In 2009 zijn ruim 14000 dieren als bijvangst geregistreerd. De dieren die het meest bijgevangen worden zijn bruine rat, woelrat, wilde eend, Amerikaanse rivierkreeft en diverse vissoorten. Er is een onderzoeksprogramma gestart om een effectievere bestrijdingsmethode voor de muskusrat te ontwikkelen en de bijvangsten te verminderen. Overigens zijn de bijvangsten in 2009 met ruim een kwart gedaald ten opzichte van 2008.

Referenties

- Bos D., J. van Belle, P.W. Goedhart, S. van Wieren, S.Ydenberg (2009). [Populatiodynamica van muskusratten. Huidige en alternatieve strategieën van bestrijding in Nederland.](#) [4]Altenburg & Wymenga, ecologisch onderzoek bv, Feanwâlden.
- Lammertsma, D.R. & F.J.J. Niewold (2005). [Muskusrattenbestrijding in Nederland: een quick scan naar nut noodzaak en alternatieven](#) [5], Wageningen, Alterra-rapport 1197.
- [Jaarverslagen Landelijke Coördinatie Commissie Muskusrattenbestrijding](#) [6]. LCCM, Den Bosch.

Relevante informatie

- www.muskusrattenbestrijding.nl [7]

Technische toelichting

Naam van het gegeven

Muskusrat

Omschrijving

Jaarlijkse aantallen gevangen muskusratten

Verantwoordelijk instituut

Alterra, data afkomstig van LCCM, Den Bosch

Berekeningswijze

Jaarlijks wordt de muskusrat door enkele honderden rattenvangers bestreden. De grafiek geeft het aantal gevangen dieren per jaar weer. Dat aantal is niet alleen afhankelijk van de populatiegrootte, maar ook van de vangstinspanning. Daarom is het van belang om tevens op de vangsten per velduur te letten. Sinds 1987 is de registratie van de vangsten verbeterd. De cijfers zijn daarom niet exact vergelijkbaar met die van vóór 1987.

Basistabel

c-1067-001g-clo-06-nl.xls

Geografisch verdeling

Heel Nederland

Andere variabelen

n.v.t.

Verschijningsfrequentie

Jaarlijks

Achtergrondliteratuur

Bos D., J. van Belle, P.W. Goedhart, S. van Wieren, S.Ydenberg (2009). [Populatie-dynamica van muskusratten. Huidige en alternatieve strategieën van bestrijding in Nederland.](#) [4] Altenburg & Wymenga, ecologisch onderzoek bv, Feanwâlden. Lammertsma, D.R. & F.J.J. Niewold (2005). [Muskusrattenbestrijding in Nederland: een quick scan naar nut noodzaak en alternatieven](#) [5], Wageningen, Alterra-rapport 1197. [Jaarverslagen Landelijke Coördinatie Commissie Muskusrattenbestrijding](#) [6]. LCCM, Den Bosch. www.muskusrattenbestrijding.nl [7]

Betrouwbaarheids codering

B Schatting gebaseerd op een groot aantal (zeer accurate) metingen, waarbij representativiteit van de gegevens vrijwel volledig is.

Referentie van deze webpagina

CBS, PBL, RIVM, WUR (2010). [Muskusrat, 1950-2008](#) [8] (indicator 1067, versie 06 , 5 februari 2010). www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

Bron-URL:<https://www.clo.nl/indicatoren/nl106706>

Links

[1] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl1067> [2]

https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/1067_001g_clo_06_nl.jpg [3]

<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-1067-001g-clo-06-nl.xls> [4]

<http://library.wur.nl/WebQuery/wurpubs/lang/387393> [5]

<http://www2.alterra.wur.nl/Webdocs/PDFFiles/Alterrapporten/AlterraRapport1197.pdf> [6]

<http://www.muskusrattenbestrijding.nl/WP/jaarverslag/> [7] <http://www.muskusrattenbestrijding.nl/> [8]

<https://www.clo.nl/indicatoren/nl106706>